

SDA

**NACIONĀLĀS TRĪSPUSĒJAS SADARBĪBAS PADOMES
SOCIĀLĀS DROŠĪBAS APAKŠPADOME**

BRUŅINIEKU IELA 29/31, RĪGA, LV-1001; TĀLRUNIS 7 035903, FAKSS 7 276649

SOCIĀLĀS DROŠĪBAS APAKŠPADOMES SĒDES

PROTOKOLS Nr.9

2011.gada 14.decembrī

Rīgā

SĒDES SĀKUMS pl. 11.00

SĒDĒ PIEDALĀS

SDA locekļi: I. Alliks, A.Dūdiņš, J.Stalidzāne, P. E.Baldzēns, P. Leiškalns,
J.Muižniece, A.Muhlinkins, L.Vancāne, A.Suškins, A.
Zorgevičs

NEPIEDALĀS:

A.Čemme, J. Kalējs, R.Pfeifere, R.Stabiņa, J.Ušpelis

**UZAICINĀTĀS
PERSONAS :**

I.Viņķele- labklājības ministre
D. Trušinska-LM Pensiju nodaļas vadītāja

SĒDI VADA: A.Suškins
PROTOKOLĒ: I.Homko

DIENAS KĀRTĪBĀ:

1. Par darba kārtību.
2. SDA 2011.gada 16. novembra sēdes protokola Nr. 8. apstiprināšana.
3. LM Informācija par sociālās apdrošināšanas sistēmas stabilitāti ilgtermiņā.
Ziņo: LM SAD direktore J. Muižniece
4. Dažādi jautājumi

1. Par darba kārtību.

Nolemj:

1. Apstiprināt SDA sēdes darba kārtību.
2. SDA 2011.gada 16. novembra sēdes protokola Nr. 8. apstiprināšana.

Nolemj:

2. Apstiprināt SDA 2011.gada 16. novembra sēdes protokolu Nr. 8.

3.LM informācija par sociālās apdrošināšanas sistēmas stabilitāti ilgtermiņā.

I.Viņķele 2011.gada decembrī tikšanās reizē ar arodbiedrībām vēl nebija zināma aizdevēju nostāja par priekšlaicīgas pensionēšanas tiesību saglabāšanu. LM izdevās

pārliecināt, ka priekšlaicīgas pensionēšanas tiesību saglabāšana ir sociāli-ekonomiski nepieciešama. Konceptijā šī norma nebija paredzēta. Tāpēc šodien piedāvājam pārrunāt šo jautājumu. Lai runātu kompleksi, mums jāvienojas vai likumā priekšlaicīgas pensionēšanas tiesības paredzēt kā pastāvīgu normu, bet pensionēšanas vecumu paaugstināšanu uzsākt ar 2014.gada 1. janvāri.

J. Muižniece informē par Saeimā pieņemtajiem grozījumiem likumā „Par valsts pensijām”, saskaņā ar kuriem līdz 2012.gada maijam LM nepieciešams izstrādāt kārtējos grozījumus šajā likumā. Šajā periodā nepieciešams apspriest LM ierosinājumu par pensionēšanas vecuma paaugstināšanu pa 3 mēnešiem 2014. - 2015.gada un pa 6 mēnešiem no 2016.gada; par izdienas pensiju sistēmas sakārtošanu; par priekšlaicīgas pensionēšanas iespējas risinājuma variantiem; par piemaksu pie vecuma un invaliditātes pensijām finansēšanas avota maiņu no 2013.gada u.c. Var būt arī alternatīvie risinājuma varianti. Tiks veikti grozījumi arī Konceptijā. Šodien tā ir pirmā sociālo partneru uzruna par šo jautājumu. Tālāk sniedz informāciju par esošu situāciju un ietekmējošiem faktoriem uz sociālās apdrošināšanas sistēmas stabilitāti: EUROSTAT demogrāfiskie radītāji (Latvijas pētnieki nevēlas piedalīties šajā procesā), paredzamais mūža ilgums, par bezdarba līmeni, par darba ienākumu samazinājumu (līdz ar to speciālajā budžetā ieņēmumu samazinājums); par plānoto finanšu līdzekļu aizņemšanu no valsts pamatbudžeta 2013.gadā; par problēmas risinājuma variantiem; par LM plānotajām izmaiņām Likumā „Par valsts pensijām” (3.variants); par speciālajā budžetā 2013.un 2014. gadā sagaidāmo līdzekļu ietaupījumu, veicot minētos pasākumus.
(Pielikumā: materiāls- 7 lapas., audio)

Debatēs: E.Baldzēns, I. Viņķele, A. Muhlinkins, J.Stalidzāne, I.Alliks, P.Leiškalns, A.Zorgevičs

E.Baldzēns LBAS neatkāpsies no agrāk panāktās vienošanās par pensionēšanas vecuma paaugstināšanu no 2016.gada. Valstī panākta zināma ekonomiska stabilitāte. Valdības piedāvājums pensionēšanas vecuma ātrākai paaugstināšanai, mūsaprāt, ir saistīts ar situāciju „AirBaltic”. Kā ietekmējošus faktorus uz sociālās apdrošināšanas sistēmas stabilitāti var minēt sociālās apdrošināšanas budžetam neraksturīgas izmaksas: piemaksas pie vecuma un invaliditātes pensijām, vecāku pabalsti. Slimības pabalstu izmaksas no 10. darbnespējas dienas. Uzskata, ka demogrāfiskai situācijai nav tik lielas ietekmes, lai tik krasi mainīt termiņu pensionēšanas vecuma paaugstināšanai.

I.Viņķele 2010.gada novembrī vēl nebija zināms par priekšlaicīgas pensionēšanas iespējas saglabāšanu arī pēc 2012.gada 1. janvāra. Arodbiedrības rīkojas vienpusīgi. Priekšlikums par pensionēšanas vecuma paaugstināšanu no 2014.gada balstās uz valsts budžeta prognozēm. Izsaka bažas par līdzekļu pietiekamību piemaksām, mainot finansēšanas avotu. Uzskata, ka par pensionēšanas vecuma paaugstināšanu no 2014.gada argumenti korekti.

A. Muhlinkins uzskata, ka vajadzētu mainīt mūsu domāšanas veidu, runājot par sociālās apdrošināšanas sistēmas stabilitāti. LM runa par sociālās apdrošināšanas sistēmu izolēti. Jautājumu jārisina kompleksi, piesaistot citas ministrijas t.i.EM, FM. Jābūt skaidrām prognozēm par nodarbinātības palielināšanu, par obligāto iemaksu iekasēšanas uzlabošanu. Tikai pensionēšanas vecuma paaugstināšana sociālās apdrošināšanas budžeta problēmu neatrisinās. 02.12.2011. LBAS kongresā delegāti (jaunieši) bija neizpratne par pensionēšanas vecuma paaugstināšanas pamatotību. Tas ir nopietns signāls. Visas valdības pēdējas aktivitātes sociālās apdrošināšanas jomā tikai vairo (arī jauniešu vidū) neticību sociālās apdrošināšanas sistēmai. Šajā

jautājuma mums nepieciešams rast kompromisu un argumentēti to skaidrot sabiedrībai. Pretēja gadījumā mēs tikai veicināsim iedzīvotāju emigrāciju.

J. Stalidzāne pauž neizpratni par Latvijas demogrāfu nevēlēšanās iesaistīties demogrāfiskas situācijas prognozēšanas procesā. Doma, ka vietējo pētnieku prognozes būtu korektāki. Atbalsta piemaksu pie vecuma un invaliditātes pensijām finansēšanas avota maiņu.

I.Alliks LM nav šaubu par EUROSTAT datu korektumu.

A.Zorgevičs atbalsta I.Viņķeles teikto par valsts budžeta līdzekļu pietiekamību visiem pasākumiem. Valsts šodien realizē politiku, kas „apēd” nākotni. Izsaka bažas par demogrāfiskas situācijas prognožu objektivitāti 2040-2060. gadam. Uzskata, ka iedzīvotāji reprodūktīvajā vecumā, kuri aizbrauca tagad, neatgriezīsies. Būvējot sistēmu, jāreķinās ar reālu situāciju. Jāizdiskutē un jāvienojas par tēriņu definētiem rāmjiem. LDDK uzskata, ka pensionēšanas vecuma paaugstināšanu nepieciešams sākt ātrāk, saglabājot priekšlaicīgas pensionēšanas tiesības.

P. Leiškalns uzskata, ka ietekmēt uz demogrāfiskajiem procesiem mēs šodien nevaram, jo no 1988.gada valstī darbojas aplama demogrāfiskā politika. Uzskata, ka sociālās apdrošināšanas sistēmas stabilitātes nodrošināšanai nepieciešams: pensionēšanas vecuma paaugstināšanu uzsākt ātrāk, saglabājot tiesības priekšlaicīgai pensionēšanai kā pastāvīgu normu; paredzēt diferencētas piemaksas pie pensijām no valsts pamatbudžeta; mainīt vecāko pabalstu finansēšanas avotu. Neatbalsta izdienas pensiju sistēmas saglabāšanu. Cilvēkam, kurš nevar strādāt savā profesijā, jānodrošina pārkvalifikācijas iespējas.

Kā diskreditējošu normu uzskata piemaksu pie pensijām atcelšanu jaunpiešķirtajām pensijām ar 01.01.2012.; pensiju sakuma kapitāla indeksa piemērošanas kārtību; minimālo vecuma pensiju aprēķināšanas kārtību; VSAOI likmes lielumu(20%) pensiju apdrošināšanai.

A. Muhlinkins uzskata, ka pastāvoša izdienas pensiju sistēma nav sociāli taisnīga. Arod biedrības jau vairākus gadus runa par nepieciešamību pārskatīt kritērijus izdienas pensijas piešķiršanai. Tomēr uzskata, ka izdienas pensiju sistēmu jā saglabā, jo darba dēvēji pamatā nav ieinteresēti ieguldīt līdzekļus pārkvalifikācijai cilvēkos ar 30 gadu stāžu. Lielākai darba devēju daļai vieglāk pieņemt jaunus darbiniekus.

I.Viņķele ņemot vērā, ka diskusijas fakts par pensionēšanas vecuma paaugstināšanu(neatkarīgi vai no 2014.gada vai 2016.gada) tieši saistīts ar nodarbinātību, ierosina uz SDA nākamo sēdi(2012.gada 15.februārī) pieaicināt pārstāvjus no Labklājības, Ekonomikas un Finanšu ministrijas.

Nolemj:

3. 1.LM informāciju par sociālās apdrošināšanas sistēmas stabilitāti ilgtermiņā pieņemt zināšanai.

3.2.Kārtējā SDA sēdē (2012.gada 15.februārī) sociālajiem partneriem turpināt diskusiju par kritērijiem pensionēšanas vecuma paaugstināšanai. Uz sēdē pieaicināt pārstāvjus no Labklājības, Ekonomikas, Finanšu ministrijas.

4. Dažādi jautājumi

Kārtējā SDA sēde notiks 2012.gada. 15.februārī, pl.13.00

Dienas kārtība:

Darba kārtība:

1.Diskusiju par kritērijiem pensionēšanas vecuma paaugstināšanai.

2.SDA darba plāns 2012.gadam.

- 3.SDA darba grafiks 2012. gadam.
- 4.Pārskats par SDA darbību 2011.gadā.

Sēdi slēdz pl. 12.3 0

Sēdes vadītājs

paraksts

A. Suškins

SDA sekretāre

paraksts

I.Homko

SASKAŅOTS:

E.Baldzēns

I. Alliks